

LİDER OLMAK VE HÂKİMİYET SIRLARI

Hâkimiyet ve idare, iyi, kötü, şanslı, şansız, başaran, başaramayan kişiler arasında mücadele ve çekişmeye mahal olan gayet büyük bir iştir. Kıskançlık, garez, iliyle, desise ve benzeri bütün kötü huylar ve duygular ondan ileri gelir. Böyle güç olan bir şeyi elde edebilmek ve onu ayakta tutabilmek için mutlaka büyük bir insan olmak, köklü bir sabır sahibi bulunmak ve çok miktarda paraya da malik olmak gerekmektedir. —Bu imkânlar bulunmazsa bu büyük iş başarılamaz!—

Bununla beraber yüce bir himmet de gerekmektedir.

Nitekim Muaviye «**Yüce iş ve gayelere vasıl olmak için âzami himmet gösteriniz! Ben Hilâfete ehil değildim, çalıştım, gayret ettim ve ona nail oldum, »** demiştir.

Eskilerin hikâyeleri, haber ve eserlerinden hoşlanacağın muhakkaktır. Bunları okuduğum zaman göreceksin ki, insanların birazı hariç, hiç kimse krallık derecesine, babası veya annesinden dolayı erişmemiştir. Görmüyor musun, Mülk'ün asıl varisi ve müstahakkı olan Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem evlatları iken bu mülk nasıl zorla alınmıştı!..

Şimdi biraz sana, Zul Karneyn'nin kıssasından bahs edelim:

O, Cebeloğlu Sa'b'dır. Annesinin adı Heyelânedir. Babası dokumacı idi.

O, Beni Humeyr Oymağı'nda bir yetimdi. Annesi, Kostantin — İstanbul — şehrinde oyuncak eşyayı teşhir eden bir Galerî bulunduğunu duydu ve oğlunu oraya götürdü. (Çocuğu orada gezdirirken) oyuncakların üstünde duran bir resim gördü bu resim Kralın Heykeli idi. Annesi Ona:

— **Yavrum bunlardan istediğini seç,** dedi. Çocuk hemen elini kralın tacına uzattı. Annesi ondan bir kaç defa menetti ise de çocuk bir türlü elini ondan çekmedi. Bir Yunan onu gördü ve aralarında şöyle bir konuşma geçti:

— Sen Heyelâne ve bu da oğlun Cebeloğlu Sâbdır, değil mi?

— Evet!

— İlerde beni ve çoluk çocuğumu himayenize almak şartıyla size büyük bir sır açıklayacağım, dedi ve çocuğa dönerek sözlerine şöyle devam etti: Sen doğu'ya ve batı'ya hüküm eden büyük bir kral olacaksın! (bunu duyan annesi onu) gizlice Babil topraklarına kaçırdı. Sonra kadın o adamın sözlerini doğrulayacak üst üste tam üç rüya gördü:

1 — **Rüyasında sanki yer bir ekmek olmuş ve oğlu onu yemiş olarak gördü.**

2 — **Rüyasında, Oğlunun denizlerin bütün suyunu içmiş ve topraklarını yemiş olduğunu gördü.**

3 — **Rüyasında oğlu, göğsü çıkmış, yıldızları bir bir toplamış ve ayı elleri ile sıvazlamış bir halde gördü.**

Bilâhere Hızır'la buluşunca, ona bu rüyayı yorumlamış ve büyük bir kral olacağını, peygamber ve hekimlerle buluşacağını, buna benzer nice büyüklüklere erişeceğini müjdelemiştir...

Bu kıssa'dan hisse almak istersen şunlara dikkat etmelisin:

Bir şey'i mutlaka başarmak istersen azm ve himmet sırlarına yapış!

İşin sonunu getirmeye çalış Esbaba, tevessül et!

Bu kitabı sakın elinden bırakma!

Sonra, kızılı beyaza, beyazı da kızıla boyamasını becerebilenleri iyice tetkik et!

Bu anlattığım vasıflardan, yoksun isen, kendine yardım edecek, destek olacak kimseleri bulmaktan aciz isen, kendini bu yönden güçlü hissetmiyorsan o zaman ilim sahibi olmaya çalış, zuhd-ü takva yolunu seç!

Kendine sadık kalacak ve yolunu takip edecek birçok öğrenci bul!

Adetlerini çoğalt!

Sana uçuşup gelmeleri için bazı kerametler edin! Doğruluktan ayrılma, dürüstlüğü de elden bırakma!

Eğer mutluluk meltemi bir gün esecek olursa, talebelerine, insanların işledikleri fık-ü fucurdan bahs et!

İrtikâbı caiz olmayan işlerle meşgul olduklarını da açıkla!

Her sınıfta ve tabaka'dan sözlerine, özlerine güvendiğin arkadaşlarını uyar.

Sözünü dinleyecek ve sana güvenecek kimseler güçlenince, insanlardan kalburüstü olan havas

tabakasını, güzel ve yumuşak sözlerle kendine cezbetmeye çalış!

Kendine muhalif saydıklarını ve inadı elden bırakmayanları da açık münazara ve tartışmalara davet et! Daha sert olanlara da sert davran!

İslâm'ın zuhurunu, doğup yayılışını bir gözden geçir.. Görmüyor musun İslâm dini nasıl zuhûr etmiştir. İlk önce muarızlarına nasıl davranmıştır. Şu ayeti dikkatle oku:

«(Habîbim Şöyle) de: Ey Kâfirler, ben sizin tapmakta olduklarınıza tapmam ». Benim (kendisine ibadet de devam) edeceğime de siz kulluk ediciler değilsiniz. Ben (zaten) sizin taptıklarınıza (hiç bir zaman) tapmış değilim. Siz de benim kulluk etmekte olduğuma (hiç bir zaman) tapmış değilim. Siz de benim kulluk etmekte olduğuma (hiç bir vakit) kulluk ediciler değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim bana.» (Kâfirun sûresi,1-6)

Önceleri böyle müsamahakâr davranan İslâm, saadet zirvesine çıkınca güçlenip kendisini zinde hissedince bakınız muarızlarına nasıl kılıç çekmiştir: «Onun için o Küfr edenlerle (muharebede) karşılaştığınız zaman boyunlarını vurun!» (Muhammed,4)

Düşmanı mağlûp edip sırtını yere getirdikten sonra, düşman barış yapmak istediğinde onu cizyeye bağlayarak onlara nasıl barış ilân etmiştir:

«Eğer (düşmanlar) barışa meyi ederlerse, sen de ona yanaş ve Allaha güvenip dayan.» (Enfâl ,61)

Zafere kavuşup irade çadırlarının direkleri sema'ya doğru yükselince bakınız ne demiştir:

«Hiç bir nebi yeryüzünde ağır basıp (harp edip) zaferler kazanıncaya kadar (muharip düşmandan) esirler alması vaki olmamıştır.» (Enfâl,67)

Ey Hâkimiyet isteyen kişi!

İşte sen de bu minval üzere ol!

İnsanlara akıl ve mantıklarına göre hitap et!

Adalet ölçülerinden sakın ayrılma!

Her yerde adaletle hükmet!

Faziletli kimselere karşı saygı duymayı şiar edin!

Askerleri doyur, kırıkları sar!

İnsaftan ayrılma!

Etrafındakileri yani âlimleri ve memurları doyur!

Bunu başaramazsan, hakkın sırtını yere getirmek, adaleti kökten yıkmak için rüşvet yaygın bir hal alır. Halk arasında zulmün gayri ihtiyarî artar, kalpler senden çevrilir, kem gözle sana doğru yönelir. Farkına varmadan iç ve dıştan çökmeye yüz tutarsın...

Şunu da hatırdan çıkartma ki, mazlumun, senin istek ve gayelerini sıfıra indirecek kadar büyük bir himmeti vardır. Dürüstlüğü kendine düstur edinen sağlam karakterli üstün ahlâklı kişilerin himmeti gibi bunların himmetleri de bulutlardan yağmur boşaltabilecek kadar tesirli olur!..

Simeltekin'in oğlu Sultanın şu kıssasını dikkatle oku:

Bir gün O. Hint kiralına bir elçi göndererek sordurdu:

— Siz Halikî inkâr ediyor, peygamberleri yalanlıyorsunuz. Buna rağmen ömrünüz uzun oluyor. Biz ise, Allah'a inanıyor, peygamberlere saygı gösteriyoruz. Yine de ömürlerimiz sizinkine oranla kısa oluyor.

Bize bunun sırrını açıklar mısınız?..

— Şu üzerinde meyva bulunan ağaca bak! O yerinden kopana kadar sana cevap vermeyeceğim. Sen dur ve yerinden kıpırdama, dedi.

Sonra göğsünü şişirdi, onun yerinden kopması için yürekten bir temenni de bulundu. Himmeti ve gayreti kuvvetlendirdi. Aradan çok bir zaman geçmeden ağaç sallanmaya, insanlarda kaçışmağa başladı. Ağaç büyük bir gürültü kopararak yere yıkıldı. Melik (kiral) elçiyi görünce haykırdı:

— «İşte benden beklediğin cevab!.. Sultana deki: Bir tek himmet, büyük bir meyvesi bulunan ağacın yerinden çıkmasını sağlarsa, nasıl olurda mazlumların himmeti zalimlerin yok olmasında, köklerinin kazılmasında tesirli olamaz! Şayet haksızlığa uğrayanların himmeti zalimlere tesir edemiyorsa muhakkak duaları bulutlardan öteye geçemiyor da' ondandır...

Bazı geçmiş kitaplarda varit olmuştur: «Eğer zalimden intikam almazsam ben de zalimim...»

Sonra şunu da iyi bil ki, adalet heybetle olur. Gerekirse öldüreceksin. İcab ettiğinde asacaksın.

Çünkü çoğu kez bunlar, halka huzur, memlekete sükûn getirir. Yeryüzünün düzelmesini sağlar..

Çünkü Sultan, yeryüzünde Allah'ın gölgesidir: ¹Her mazlum ona gelir başvurur ve derdini döker.

Öyleyse Taşı gedigine koymakta tereddüt gösterme! Çünkü yerinde icabında öldürmek, cinayetlerin ortadan kalkmasını sağlar. **(Sizin için kısıpda hayat vardır!)** buyurulmuştur.

Bedir Savaşına katılan Amr bin el-Âs, Muaviye'yi uyarmış ve onu, **“büyük işler”** başarmaya teşvik etmiştir de kasidelerinde şöyle demiştir:

«Muaviyem! Halkın derdi bitmez...

Muaviyem ömrümde bir defa olsun sana boşuna biat etmiş değilim!»

«Nice yaşlı insanları tanırım ki zekâ ve kurnazlıkları sayesinde harplerde büyük başarılar kazanmıştır.”

Ülkeye hâkim olup onu düzene sokmak için diğcr bir usulde parayı esirgememektir. Başka çarelerle de hal edilebilir fakat cimriliğı terk etmeden, mazlunun sesine kulak vermeden, orduyu doyurmadan bu işler başarılmaz. Şu halde halkın durumunu yakından izlemek ve incelemek için kendine bir vakit ayırmalısın! Çünkü maiyetindekilerle halkdan gaflet etmek zulmün meydana gelmesine sebep olur. Eski kitaplara bir bak: Kısra'nın kızı o kitaplari «Divan» diye adlandırırken yalan söylememiştir.

Kâtiplerin gündüz yazdıklarını akşam, olunca bir gözden geçir.

Göreceksin, bir kralın gafletinden nice mazlunlar büyük haksızlıklara uğramıştır!

Vaziyet normal halde ise, herkesin ileri geri konuşmasına müsaade etme (Çünkü başın derde girer.) Kısası gereken bir şey varsa hemen icra et. Yalnız bunu yaparken de Allah'ın sana gösterdiği yoldan emrettiğı prensiplerden ayrılma!

Vallâhu âlem.

Kaynak:

İmam Gazzâli-trc: Naim ERDOĞAN Âlemlerin Sırrı [Kitap]. - İstanbul : [s.n.], 1972, 1. Makale

---

¹ Rasulullah sellallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuşlardır: **«Sultan Teryüzünde Allah'ın gölgesidir. Zayıf ona gelir ve zulm'a uğrayan ondan yardım ister. Her kim Dünyada Allah'ın sultanına ikram ederse kıyamet gününde Allah da, ona ikram eder.**